

Jednorazowe odszkodowanie za wypadek przy pracy rolniczej

Poprawa bezpieczeństwa pracy rolników indywidualnych to m.in. efekt wieloletniego działania Kasy. Kasa wskazuje mieszkańcom wsi przykłady prostych, niekosztownych rozwiązań eliminujących ryzyko wypadkowe, a także zachęca rolników do usuwania zagrożeń i stosowania rozwiązań poprawiających komfort i bezpieczeństwo pracy.

Mimo tego wypadki się zdarzają. W 2020 roku zgłoszono do Oddziałów Regionalnych i Placówek Terenowych KRUS 10 974 wypadki, o 2 667 (19,6%) mniej niż w 2019 roku. Za wypadki przy pracy rolniczej, w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, uznano 9 957 zdarzeń - o 2 952 (22,9%) mniej niż w poprzednim roku. Wypłacono 7 872 jednorazowych odszkodowań z tytułu uszczerbku na zdrowiu lub śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej, tj. o 2423 (23,5%) mniej niż w 2019 roku.

Najwięcej osób zostało poszkodowanych wskutek wypadków z grup:

- „upadek osób” - 3 718 poszkodowanych, co stanowiło 47,2% wszystkich wypłaconych jednorazowych odszkodowań,
- „uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta” - 958 poszkodowanych, tj. 12,2% wypadków,
- „pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń” - 958 poszkodowanych, tj. 12,2% wypadków,
- „inne zdarzenia” - 958 poszkodowanych tj. 12,2% wypadków. W większości przypadków (62,7% zakończonych wypłatą jednorazowych odszkodowań) orzeczono uszczerbek na zdrowiu nie przekraczający 5%.

Wskaźnik wypadkowości w rolnictwie indywidualnym w 2020 roku wyniósł 6,6 wypadków na 1000 ubezpieczonych. Najwyższą wypadkowość odnotowano w województwach: lubuskim (9,0), kujawsko-pomorskim (8,7), podlaskim i lubelskim (8,0), łódzkim i warmińsko-mazurskim (7,9) a najniższą w województwach: opolskim (3,2), śląskim (3,6), zachodniopomorskim (4,1) i małopolskim (5,0).

W związku z tym pamiętajmy, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu (rolnikowi, domownikowi, pomocnikowi rolnika), który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej, członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej.

Należy pamiętać, że jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli:

- spowodował wypadek umyślnie albo wskutek rażącego niedbalstwa lub
- będąc w stanie nietrzeźwości, lub będąc pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, lub innych środków o podobnym działaniu, sam w znacznym stopniu przyczynił się do wypadku.

Za wypadek przy pracy rolniczej uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności:

- na terenie gospodarstwa rolnego, które ubezpieczony prowadzi lub w którym stale pracuje, albo na terenie gospodarstwa domowego bezpośrednio związanego z tym gospodarstwem rolnym,
- lub w drodze ubezpieczonego z mieszkania do gospodarstwa rolnego, albo w drodze powrotnej,
- lub podczas wykonywania poza terenem gospodarstwa rolnego zwykłych czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej lub w związku z wykonywaniem tych czynności,
- lub w drodze do miejsca wykonywania czynności albo w drodze powrotnej.

W przypadku pomocnika rolnika za wypadek przy pracy rolniczej uznaje się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas wykonywania przez pomocnika rolnika czynności określonych w umowie o pomocy przy zbiorach, o których mowa w art. 91a ustawy o u.s.r.

Pomoc przy zbiorach owoców i warzyw obejmuje następujące czynności: zbieranie chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich, usuwanie zbędnych części roślin, klasyfikowanie lub sortowanie zerwanych lub zebranych chmielu, owoców, warzyw, tytoniu, ziół lub roślin zielarskich lub wykonywanie innych czynności mających na celu przygotowanie tych owoców lub warzyw do transportu, przechowywania lub sprzedaży lub związanych z pielęgnowaniem i poprawą jakości plonów.

Jeśli zdarzy się wypadek przy pracy rolniczej, należy go zgłosić do najbliższej placówki terenowej Kasy bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia jego zaistnienia. Zgłoszenia wypadku może dokonać poszkodowany lub inna osoba, bezpośrednio w siedzibie KRUS lub za pośrednictwem poczty, telefonicznie albo pocztą elektroniczną.

Osoba poszkodowana lub inna zgłaszająca wypadek powinna w szczególności:

- zabezpieczyć w miarę możliwości miejsce i przedmioty związane z wypadkiem;
- udostępnić miejsce wypadku i przedmioty związane z wypadkiem;
- wskazać świadków wypadku;
- dostarczyć posiadaną dokumentację leczenia;
- udzielić informacji i wszechstronnej pomocy pracownikowi Kasy upoważnionemu przez Prezesa Kasy do prowadzenia postępowania dowodowego w sprawie ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku.

Osoba uprawniona do ubiegania się o odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej powinna złożyć wniosek o jednorazowe odszkodowanie na formularzu KRUS SR-23.

W przypadku uznania zdarzenia za wypadek przy pracy rolniczej ubezpieczonemu rolnikowi, domownikowi i pomocnikowi rolnika, który w wyniku tego wypadku doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, lub członkom rodziny ubezpieczonego zmarłego wskutek

wypadku przy pracy rolniczej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu albo śmierci wskutek wypadku przy pracy rolniczej lub rolniczej choroby zawodowej ustala się w myśl art. 13 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, proporcjonalnie do określonego procentowo - w wyniku postępowania orzeczniczego - stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Za stały uszczerbek na zdrowiu uznaje się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie jego czynności nie rokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek uznaje się takie naruszenie sprawności organizmu wskutek doznanego wypadku przy pracy rolniczej lub przebytej choroby zawodowej, które spowodowało upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące jednak ulec poprawie.

Od dnia 17 maja 2018 r. jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego wypadkiem przy pracy rolniczej lub rolniczą chorobą zawodową wynosi 809 zł za każdy procent tego uszczerbku.

Opracowała

Iwona Porowska Kierownik

Wydziału Świadczeń OR KRUS w Opolu